

E se detrei ori in septembra: Mercuri - a,
Vineri - a si Dominecă, candu o côte în-
tregă, candu numai diumetate, adeca după
momentulu impregjurărilor.

Prețul de prenumerare:

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
" diumetate de anu	4 " "
" patrariu	2 " "
pentru România si strainetate:	
pe anu intregu	16 fl. v. a.
" diumetate de anu	8 " "
" patrariu	4 " "

Telegrame.

Redactiunei „Albina“ la Viena.

Lugosiu 20 martiu, 2 6rc.*)

Dupa o durata de siese 6re a alegerii, presiedintele comisiunii electorale carele insusi se tiene de partitul lui Szende, desfacut comisiunea electorală numai cu propria potere a lui si in contra legii. Causa desfacerii dise a fi: cumca notarii comisiunii nu mai vorba-se-si continue futilitatea lor. Noi credem in caușa faptica căci candidatul nationalu Alessandru Mocioni a capatatu 302 de voturi, pre candu Szende candidatul guvernului capatase numai 62 de voturi. Dupa suspinderea alegerii, alegatorii lui Mocioni pre candu se intorceau catra casa fura atacati de partizanii lui Szende. Două flamure nationale se sfarticara. Atacatii nu fura aperati de milita ce a intrevenit.

Clusiu, 20 martiu, 7 6re.*)

Ieri si astazi alegeri in comitatul Organele administrative exercita presiune nepomenita a supr'a romanilor. Sub amenintari de amende banesci, arestu si incatusiare fura siliti a participa. Doi preoți romani asta nopte arestati si escortati in temnita comitatului prin gendurmi.

* S-au predat redactiunei sambata seara tardiș, după ce se inclusese tipografia, deci n'au potutu intra in nr. treecutu.

Red.

Viena 12/23 mart. 1869.

Seclul nostru este alu luminarii, alu progresului, alu libertatilor. Astă ni spunu multi doctrinari, si fiindu că noi traimus tocmai in seclul acesta, deci ni magulescu noă insine, ni placu forte, si dreptaceea moscenii slabitiunilor omenescine-am noide datu a crede acelora spuse, foră se mai esaminam motivul creditiei noastre.

Credem, desă n'avemu neci cea mai mica garantie cumca secolele vînturie ne vor invrednică macar de atata consideratiune, cata avemu noi pentru seclul trecutu, carele fuse parintele principiilor celor mari si sante de libertate si de egalitate. Dă, seclul trecutu le-a nascutu, si educatiunea natilor sei a incredintat-o unui reu educatoriu, precum cu durere observam la fie-care pasu deschisit noi romanii.

„Seclul IXX. si-a pretinsu titlulu de seclu alu libertatilor?“ Va intrebă cu uimire omulu venitorului, adaugendu: „Ce ore l'a indemnătu se se fuldulă cu unu titlu atatu de stralucit? Au nu vedea in ce dăga slaba traiă libertatea sub domni'a lui, in catu despre sörtea poporului se decidea totu ca mai nainte, adeca mai multu prin intrigii diplomatici si de curte, de catu cu scirea poporului inse-si?“

Omulu secului venitoriu va ave totu cuventul se ni faca asemene intrebari si imputatiuni. Dovăda despre acăstă chiar situatiunea de astazi, căci printre statele vedem combinatiuni resbelice, foră a se vedă o singura natuine carea se dorăsca resbelulu.

Doresce poporului francescu o batalia? nu, ni spune necontentu. Doresc nemă? era nu, Hansi e pacicu si deligentu a casa la sine tocmai precum e intre noi. Doresc poporalei Austriei? nu acestea n'au alta dorintia de catu a dobandi drepturile innasute natuinali, a

scapă de monopole si a se mai usioră darile.

De unde dara isvorescu acele combinatiuni resbelice? de la intrigele diplomatilor, acolo se licautămu isvorulu, dar nu la popora.

Tocmai de o asemenea intriga diplomatica cauta se ne ocupămu, pentru a precepe situatiunea resbelica de astazi:

Eră după batalia din Schleswig-Holstein, capulu lui Bismark ferbea de planuri cum se estinda regatul prusescu. Spre scopulu acesta luă standardul naționalitatei nemtiesci, ca se-lu falfaia contra Austriei. Despre Rusia era securu, pentru servitiele ce-i facuse in ultimă rescole polona, si döra s'a ingradit si cu ceva promisiuni pentru venitoriu. Avea se se mai asecure si despre Franchia, dreptaceea si luă merinde pana la Imperatulu Napoleone care reprezinta Franchia.

Maestatei Sale francesci i spuse Bismark că este silitu, este impinsu de spiritul național nemtiesc d'a radică flămura in contra Austriei, d'a face astă si astă, căci la din contra, daca spiritul național n'are ventilatiune, atunci isbucnesce de nu-lu mai pote nimene stepană, si apoi va dă raită cine scie peste cate tieri!

Se intielege că lui Napoleone nu-i poate veni la socotela o asemenea isbucnire in vecinetatea imperathei sale, dar de alta parte — in convingerea că densul este marele birtariu alu diplomatiei europene — se uiuia cum Bismark si face socotă fora de birtariu, si inca ce societa curăzioasa. Deci uimitu intrebă d. Bismark ministrulu prusescu: „Care credi că va fi rol'a Franciei in asta situatiune?“ Dibacele ministru respunse: „Rol'a Franciei va fi ceea a induratului D-die, carele in linisec asculta amendouă partile, candu nainte de batalia se róga lui de invingere.“ — „Dar după invingere — adause Napoleone — invigatoriul duce la beserica tributulu de recunoscinta.“ Astfeliu trecu vorb'a la tributulu de recunoscinta, cercandu-lu prin Olandia, Belgia, pe la malurile Rinului. Lui Bismark i se imparea că lupta va fi sangerosa, si finind'o, vor fi ustuite amendouă partile, deci Napoleone se se folosesc de acesta ustanăla, intindindu delocu man'a a prinde si a bagă pe maneca.

Convorbirea dură cam lungutu, si multe se stracóra in publicu despre dens'a, dar reproduseram numai esintă, precum o confirmara mai multe foi la differite ocasiuni. Pe chartia nu scrisera nemica, se intielege căci Napoleone se temea se nu-lu tradee Bismark, era Bismark la rondulu seu se temea de Napoleone. Deci se marginira la contielegerie vorbali, si apoi intre amicabile strignerii de mana, se desparti Pacala de Tandala.

Astă se urdi batalia de la Sadowa, ce austriacii o numescu de la Königgrätz. Puscă cu acu a prusului si-castigă unu renume ingrozitoriu. Dupa batalia, carea fuse scurta, Prusia nu se ustanise, deci Napoleone nu potu intinde man'a, mai temendu-se si de puscă cu acu, de carea armată francesca n'avea anca. Deci intre asemenea imprejurari, Maestatea francesca se margini a luă o cale pacica, facendu pe ministrulu de externe Drouyn de Lhuys se scrie la Berolinu despre causă recompenzarilor (tributulu de recunoscinta.) Bismark respunse cam astă, cum e dică romanescă: Nu sciu, nu te cunoscu. Imperatulu demissiună

pe Drouyn pentru cuventul că n'a sciutu se faca tréba.

Dar alaltaieri maresialulu Niel spuse in corpulu legalativu alu Franciei că următa este dejă imbracata cu Chassépot, care — cum credu tecnicii francesci — intrece puscă cu acu a prusului.

Astfelui Franciei fiindu gaia, căreia i stringe totu mai tare legaturele de aiantia in contra Prusiei, legaturi ce se pregatesc de lungu timpu, tocmai de atunci candu Bismark si-uită promisiunea.

Austria este si invintuita si desvinuita că ar fi cadiutu in aceste legature. In care parte va fi adeverulu? vom vedea. Pentru acumă insemanămu că afacerea depinde mai vertosu de la Italia, de aacea si Prusia si Franchia căreia amicetăia Italia. Italia pote impedecă si pe Franchia din caușa Romei, si pe Austria din caușa provincialor ei italiane de mediad. Si tocmai aceste două cause sunt, cari aliantie italiane dau atata valoare la Berolinu.

Alegările de ablegati dietali

prin cercurile romanesci din Ungaria si din Banatu, ne-ju invintiatu a cunoscere cam binisoru: unde e bub'a, si unde poterea nostra națională?

Bub'a nostra este lipsa de barbati intilginti. Astă ni se scrie de pretotindenea, si la primă vedere au totu dreptulu. Inse petrundi macar catu de catu in adeverata stare a lucrului, delocu observam că

fie-care comună romana are celu putienu unu preotu, cele mai multe doi, trei si patru, apoi celu putienu cate unu invetiatoriu, cantoru, trecendu cu vedere pe toti cei lalți carturari;

fie-care cercu are unu numeru șerice de juristi si alti barbati de specialitate. Are pentru că in fie-care anu esu cu multimea din scoli, precum arăta datele statistice, si acestia nu se potu toti perde easi o picatura de apa in mare.

Acum se adaugem numerulu tuturor pretilor, juristilor, invetiatorilor, si vom gasi că avemu o multime de carturari, ori catu de slabu ar fi acelu cercu. In fatia acestei multimii, potemu noi dice că n'avemu barbati intilginti? potemu noi dice că ai strainilor sunt mai multi de catu ai nostri? nu potem, celu putienu nu ni vine a minte cerculu in care s'ar potă dice astă ceva.

Astă-dara cantitatea carturarilor există, dar nu e calitatea. Sunt multi, laudă Domnului, dar nu poti face cu densii tréba de ajunsu. Si de unde vine reul astă?

Vine de acolă că carturarii nostri mai multi, după ce esu din scola, nu mai cutescu nemica, deselinitu nu despre politica, desi acăstă ar trebui se li fie pururea naintea ochiloru easi unor cetei in statu constituiunalu. In scientia inse este astă, că ori mergi nainte ori dai inderetu, numai locului nu poti sta. Astă se intempla apoi carturarilor nostri că necetindu nemica, adeca nepotendu merge nainte, dău inderetu de uita chiar ce au invetiatu in scola. La compatriotii nostri vedem tocmai din contra, căci abie invetitia cutarcă de ei se scie cetii si scrie, lu vedi că si-are diurnalulu seu ca se-lu cutesca macar odata in septembra, si astă se cunosc pururea mersulu trebilor din tiéra, se scie unde trebuesc se-si radice graiulu si unde se se ferescă de amagitori.

Politica — după dis'a filosofului Aristotele — este artea artelor, este

Prenumeratiunile se facula toti dd. corespondinti a-i nostri, si d'adreptul la Redactiune Josefstadt, Langeasse Nr. 43, unde suntu a se adresă si corespondintele, ce privesc la actiunea, administratiunea spăditură; cate vorbi nefrancate, nu se vor primi, era cea anonime nu se vor publica.

Pentru anunț si alte comunicatii de interes privat — se respunde cate 7 cr. de linie repetitie se facu cu pretiu scadutu. Pretiu timbrului cate 30cr. pent. una data, se anticipa.

ALBINA.

maestria cea mai nobila, cea mai mare si cea mai grea. Intr'unu statu constituitionalu, unde fie-care alegatoriu de deputati influinteza politica, trebuie ca fiecare se cunoscă afacerea ce densulu o influinteza.

Compatriotii nostri, precum diseram, cunosc si practica acăstă pribine, pre candu carturarii nostri, ne mai ceterindu nemica, uita si ce au invetiatu in scola. Astă d. e. scimu unu locu unde unu romanu cu 8 clase gimnasiale este numai adjunetu notarial, era altu locu unde unu unguru cu 4 clase normale e notariu en chef de 10 ani. Cunoscem unu preotu cu 8 clase si teologia, carele de veri 5 ani nu mai cutesce nemica, era astazi serie ca unu normalistu, pre candu unu proprietariu, remas orfanu de timburii candu abie prinsese a cetei, prin diliginta propria a dus'o catu astazi are unu stilu perfectu si chiaru.

Atatea sunt casurile singuraticce ce le-am potă enară in asta privintia, in catu nu ne sfumă a stă pentru afirmatiunea nostra de sus că sunt pribi multi carturari romani, cari, după esirea din scola nu mai invetă nemica, de se trece si putină inteligintia ce au castigat' acolo, este perduta si pentru ei si pentru națiune.

Acolo, unde inteligintia sta atatu de amortita, lipsesc si impulsulu pentru asociatii, consuaturi, reunioni, desă numai acestea potu dă cutare intreprinderi potere si rapedine mai mare. Astă se intempla apoi că carturarii nostri ammortiti, nu se aduna la consuaturi: cine se li fie candidatu, vine diu'a alegerii si densii remanu foră de reprezentante naționale.

Strainii, candu vedu apoi atata lene, necum se li vina a renuncă la suprematia a supr'a nostra, ci capeta curăzioasa atacă chiar si acolo unde densii sunt veri 60 de insi, era noi cu sutele de mii.

Ecă dar unde e bub'a nostra! Nu in lipsa de carturari, ci mai multu in linea si indiferentismulu celor ce-i avemu.

Deci daca juristii nostri se plangu că strainii desă necapaci ii imbuldiesc, daca pretilii se plangu de necadirile ce suferu, daca invetiatorii si-tanguesc sörtea, — scutere-si lenea si indiferentismulu, apuce-se de lucru ca se naintez caușa națională, atunci se vor vindeca ranile lor, era pana atunci nu se pote!

Despre poterea nostra națională insemană că dens'a este la popor. Poporul nostru este materialul celu mai bunu, numai maestrii (carturarii) nu sunt anca destulu de dibaci in formarea lui. Dovăda eclatanta avemu despre acăstă in acea circumstanta, că in fie-care cercu, in care poporul a precepuit odata se-si alăuga deputati naționali, nu s'a mai lasat de deputati naționali, ci alege pururea de acestia. Daca totusi trei cercuri facu exceptiune in asta privintia, apoi neci in acele nu poporul a păresit de deputati naționali, ci acestia lu pașarea pe popor!

Passivitatea romanilor din Transilvania, pre catu de bine s'a inauguratu la Mercurea, pre atat'a de frumosu se observa si se continua. Alegatorii romani sunt forțe constante a nu participă la alegările de ablegati pentru dieta ungură. Neci promisiuni neci indemnari nu-i potu clatină in constantă a lor.

Daca ici colă se dice că a votatate unu romanu, nu este romanu ci renegatu, si numai de aceea se dice a fi

romanu fiindu că stepanitorii l-au provocat se se dechiare de romanu, ca astfel densii se se pôta fală cu voturi romaneschi. Inse, lauda Cercului, că acei renegati sunt atatu de putieni la numeru, in catu pana acum'a nu facu neci macar 1% alu alegatorilor romanii.

Astfel se pôta romanii Transilvaniei. Nemica nu-i pôte duce la urmă de votare de catu numai fortă (sil'a) — si daca casă omeni constitutiunali ce si au luatu o procedura pe cale pacica si legala, se vedu veri odata siliti a cede fortiei, prin acésta nu-si perdu neci drepturile neci demnitatea loru, nu caci fortă nu este lege si nu este dreptu constitutiunalu, nu caci fortiei a cesu si Dominulu nostru Isus Christos fora a-si perde demnitatea cianca s'aglorificatu, nu caci fortiei a cesu si constitutiunea unguresca sub absolutismu si comitatele unguresci in 1861, fora ca ungurii se fie recunoscutu cumca prin acésta si-au perduto constitutiunea ori autonomia municipieloru.

Romanii opunu fortiei virtutile Salvatoriului, sunt gata a suferi amenintiari, incatusiari, temnitie (vedi telegr. din Clusiu si coresp. din Uniadóra) tari in convingerea că o causa drépta, candu si-a completatu martirologiulu, nu se mai pôte se nu triume.

Dar este ridiculosa forte acea putetiune, in carea romanii Transilvaniei sciura impinge pe contrarii loru politici.

Mai nainte candu romanii Transilvaniei si-reclamau drepturile cu graiu inaltu, ungurii se superau că de ce striga romanii? — Acum'a romanii in pasivitate tacu, era ungurii se supera că de ce tacu romanii?

Mai nainte romanii apelau la tronu, si ungurii se superau că de ce alerga romanii pe acolo? — Acum'a romanii siedu si suspina a casa, era ungurii se supera că de ce siedu, de ce suspina?

In dieta romanii Trniei cerura soçota de autonomia Trniei, era ungurii se infuriau casă contra criminalilor. — Acum romanii din contra li dicu: voi poteti facece vretie autonomia, — totusi ungurii i-amintia ca pe criminali.

In dieta romanii cerura se fie reprezentati dupa cuvintia, era ungurii se superara si denegara. — Acum romanii li lasa loru representanti'a intréga, ungurii totusi se supera.

Asiè-dara, cum e bine cu iubitii nostri compatrioti? Densii se supera si siè, si siè, par' că insasi esistintia nostra li-ar fi o causa de superare.

Noi inse ii rogamu se mai scada unu picu din capriciu si din iritatiune, caci desf pentru momentu nu ne intielegem, totu avemu se remanemu compatrioti, deci nu este iertatu ca iritatiunea se fie atatu de mare, in catu se nu ne mai potemu intielege in veci purure.

Romanilor li uràmu perseveranta si érasi perseverantia, că asiè vor vedé pe contrarii loru cadiendu in ridiculositat si contradiceri anca mai stravante.

Resultatulu alegerilor de ablegati die-tali in Ungaria si Banatu.

I. Urmatorile cercuri au alesu deputati romani eu, creditintia politica romanescă:

- 1 Cerc. Halmagiului alése pe Sig. Borlea.
- 2 " Bradului " dr. Ios. Hodosiu
- 3 " Beiusiului " Dem. Ioanescu
- 4 " Ceic'a ung. " Ales. Romanu
- 5 " Buteniloru " Sig. Popoviciu
- 6 " Sîrsei " Ant. Mocioni
- 7 " Radnei " Lazar Ioanescu
- 8 " Sasc'a " Vine. Babesiu
- 9 " Moravitiei " Giorg. Mocioni

II. Urmatorile cercuri au alesu deputati romani de creditintia politica parte necunoscuta, parte pestritia:

- 1 Cerc. Chisineului alése pe Mirone Romanu
- 2 " Zorleniului " Aloisiu Vladu
- 3 " Fagetului " Aureliu Maniu
- 4 " Bocsa " Georgiu Ioanoviciu

III. Totu pre atatea sunt cercurile romaneschi din Biharia, Aradu, Temisiu si Carasiusi cari au trecutu in stepanirea candidati-

loru unguresci, prin ... sunt perdue a totulu pentru caus'a nostra de nationalitate i de usiorarea darilor.

In Biharea le-am perduto pentru că orifei inteligintie nationale de acolo au trcutu pre nesentite in castrele strainilor, e aceea s'au ferit a conchiamă — casă de ala data — adunantie nationali pentru a se intlege de timpurſu. Inteligint'a totu a acceptat dupa corifei, si acceptă pana sosi diua de alegere carea ii gasi nepregatiti, adeca fora de candidati nationali. Astfel o dedera de golu.

In Aradu nu s'au perduto, dar s'au renunciatu la aceste cercuri in urmarea tristulu pactu cu deákistii.

In Temisiu si Carasiusi lucrara intrigel, si banii contrarilor, caror'a romanii cadiu, victimă.

Preste totu, resultatulu nu e prè imbuculatoriu, dara neci ne pôte descuragiă daca socotim catu de mari si multe au fostu si sunmedi'ocelle stepanitorilor ce le aplicia in contra nostra. Pre candu inteligint'a nostra este anca putieni la numeru, strainii aveau de unde se trimita si aginti si bani cu multimea prin cercurile nostra apoi: nec Hercules contra plures. Peste acestea, multe cercuri depindu de la fostii domni de pamantu toti unguri.

Mai acceptam sciri despre resultate bune din Torontal si din Cetatea de pétra.

De la senatulu imperiale.

De cate ori vine la ordinea dilei cate o cestiu, ce emana din constructiunea dualismului, taiandu aduneu in vieti'a poporului din Cislaitani'a totdeun'a, infatisidă senatulu imperiale o icôna parlamentaria trista si viitoro. Ast'a vediuram in cas'a ablegatorilor si septemana trecuta in decursulu desbaterilor asupra proiectelor de lege pentru inarmarea tierii si radicarea glotelor. Din sinulu comitetului respectivu esira in privint'a legii pentru inarmarea tierii dôue propuneri, una adeca a majoritatii, ce consună cu propunerea regimului, era altă a minoritatii, ce tindea la infinitarea decomande separate de catra comandele armate active. Si un'a si alta propunere si avura aperatori infocati, cari descarcau armele parlamentarie intre aplause si hotote bade un'a, ba de alta parte. Nu remasera afara de tient'a loviturelor neci domnii din colo de Lai'a, mai cu séma centralistulu Skene avu de nou prilegiu, a se vaieră pentru starea lucrurilor provenitorie din dualismu, propunendu in fine, ca se se tréca la ordinea dilei peste propunerea majoritatii si a minoritatii. Nu lipsira argumentatiuni si pentru acésta, ca institutulu de armare de prin tieri se fie diresu intre altele si prin spiretulu de nationalitate, in care casu colóncle aceste ar desvoltă mai multa energie si abnegatiune. Mai cu séma din partea Polonilor si a Slovenilor se intonă acésta in acordu cu votulu minoritatii si mai că ar fi reesitu, daca acestu votu n'ar fi contineutu cateva positiuni, buna ora asemene celeia, ca Bucovin'a se compuna unu districtu cu Galati'a, prin care nationalitatile mai mici se fia egemonisate de cele mai mari. Ast'a dete ansa si dlui Hormusachi, de a luá cuventul si intr'unu modu, care nu placu de feliu Polonilor si sbici aspru si pre cei latti egemonitori, a combate propunerea minoritatii. Dupa totu acesta proiectulu de lege pentru inarmarea tierii, precum fu propusu de regim si de majoritatea comitetului respectivu, scapă de pericolulu caderii, inse numai ca prin urechia' acului, de órace la votarea a treia avu o majoritate numai de 14 voturi, si acesta ale ablegatorilor din Tirolu si Bucovin'a.

Ce se atinge inse de alu doile proiecte de lege, referitoru la radicarea glotelor (Landsturm), cu totu că fu spriginitu de ablegatii bucovineni br. Petrinó si Hormusachi, cadiu intr'unu modu, precum nu se mai accepta bancele ministeriale, desi d. Giskra ministrul de interne cheltui tota eloquint'a sa spre a-lu sustiené.

Intréga legea pentru inarmarea tierii se cuprinde din 35 de §§. si decisiunile mai insenate sunt urmatorele:

Armat'a tierii face o parte din poterea armata si e menita, in timpu de batalia a sprinjini armata activa, era in timpu de pace a mantine ordinea si securitatea.

Timpulu de servituu in armata tierii e-

ste: doi ani pentru cei ce au implituitu indetorirea loru de diece ani la linia si resava, altinterea 12 ani.

Armat'a tierii consta din 79 de batalioane, care vor portă numele dupa tiéra si locul intregirii si vor avea flamure pe o parte cu insenmnu imperiului era pe alt'a cu insenmnu speciale alu tierii respective.

Armat'a tierii va sta sub comandele superiore ale armatei active si supravighiarea ministeriului pentru aperarea tierii, totu asi si limb'a de comanda va fi ce'a a armatei active.

Esercitiele acestei armate parte in companii parte in batalioane se vor face dupa secerisul prin 14 dile, era cadrele batalionelor vor sta pururea in functiune, spre a sustine evidinti'a corpului intregu.

Spesele pentru armata tierii se vor face pe sém'a ministeriului pentru aperarea tierii, in casu de batalia inse a ministeriului de resboiu, adeca din bugetulu comunu alu imperiului.

Oficerii si cei latti insi ai armatei de tiéra numai in timpulu de servituu stau sub legile disciplinarie pentru armata, altu-feliu stau toti sub jurisdictiunea civile.

Gravaminele Bucovinei.

1. Caus'a autonomiei bisericesci.

Tiéra si diet'a au cerutu acésta autonomia de repetitive ori, si in fine senatulu imperiului si ministeriulu au decis'o, — sunt acum'a 9 luni. Că nu s'a realizatu inca, este vin'a pote, că nu o voiescu toti diecesanii, dupa cum audim că dice unu barbatu esclinte, caruia i place a numi pre intellegint'a nostra lumena eretica, era pe cleru a-lu privi de o machina ce are se umble, cum o invertesce, nu unu ereticu, neci ortodoxu, ci — unu omu catolicu.

2. Caus'a investimentului publicu.

a. Investimentulu poporului este forte nesuficiente; scoli lipsescu in forte multe locuri, era pre unde sunt, se astu pe o tréptă inferioara. Trebuie numai-decatu a-i deschide poporului ochii despre insenmetatea scólelor si a repară reulu rapede.

b. In scólele mediocru, intretinute din bani curatu romaneschi (gimnasiulu de Sucova si acel'a reala superioara din Cernauti), limb'a romana inca nu s'a introdusu ca limb'a propunativa; ba, ce este mai multu, in scóla reala din Cernauti este limb'a romana numai suferita fiindu una din limbele facultative. Astfel de imprejurari trebuie se ne faca cu dreptu cuventu ingrijiti de securitatea nostra, de securitatea averii nostra din carea sustinemus acele scoli.

c. Candu cugeta ocarmuirea se introduce in tota scólele mediocru din tiéra investimentulu oblegatoriu alu istoriei patriei? Pote că nu-su invetiatori, cari se cunoscă acésta? Dar intrebàmu, suntemu noi pentru invetiatori (straini de noi prin totu), séu sunt invetiatorii pentru noi? Cuna de s'au sistat cursulu publicu de istoria nationala, ce avea se-lu incépa societ. liter. romana din Cernauti? Dóra nu doresce nimene se ajungemu acolo, ca se credemu, că suntemu cadiuti din ceriu si se ni paremu a fi straini pe pamantul nostru! In fine ce prospecte avemu noi de la nouu consiliu scolaru, unde presiedintele (totu-deun'a capulu guvernului tierii) poate sistă ori si care decisiune, déca dupa parerea sa va erede că este contraria legilor sustatòrie? (vedi §. 38 din legea scolară). Intr'adeveru, multa maturitate politica li se presupune membrilor consiliari!

3. Caus'a administratiunei politice si judeciale.

a. Ocuparea posturilor de diregatori cu barbati indigeni; si

b. administrarea in limb'a tierii, sunt nisice cerintie pe catu de drepte pe atat'a si de ardinti. Caci ce vieti'a constitutionala si ce drepturi sunt aceleia, daca comunele in man'a autonomiei loru sunt constrinse se primescă si se respondă in tota afacerile cu diregatorile intr'o limba cu totulu straina? Unde pe lume s'a mai auditu, ca toem'a si scriitorii comunali se fie importati ddieu scie de unde, ca numai se pote afacerile in limb'agermană? — Judetiele prin desbaterile si sentintiele loru au se inspire poporului moralitate, deci intrebă: Ce moralitate se pote inspira poporului, daca lu judeca omeni, ce nu-i cunoscu neci firea ne-

ci limb'a, si porta protocolulu in idiomu ne-precepantu?

Opunendu-ne inse cineva, că n'avemu barbati de ai nostri pentru diregatori, nu vremu se-i insiràmu multimea de juristi de cari despunemu, ci vomu respunde, că terminulu de doi ani, pusu prin rescriptu ministerialu spre invetierea limbii romane pentru diregatorii straini, a aspiratu de multu, si am ascryptat, ca dumelor se incépa a-si face esamenulu.

Ne marginim la aste trei puncte cardinale, de la a caror'a realizare depinde, cum am disu, tota fericirea nostra cetatenescă. Portăm sarcinele si greutatile statului cu lealitatea si esactitatea cea mai exemplaria; ca recompensa suntemu indreptatii se avemu toté drepturile, ce ne potu face indeslutili si ni potu garantă o esistintă buna si ascurata. Le si avemu cateva, dar ni trebuesc toté. Spre a trage inse folosu realu din cate le avemu si a le dobândi pre cate nu le avemu, va depinde in mare parte de la noi. Daca suntemu impedeceati de la execuarea si folosirea loru, séu nu ni se concedu, atunci nu remane alta de catu se le rechiamam legalu si se pretindemu execuarea si aplicarea loru stricta prin o expresiune démla a vointiei poporului, a vointiei generale. Nobilimea, preutimea, intelectint'a, invetiatorimea si fruntasii poporului au se veghiedie asupra loru, caci respunderea despre fericirea séu nefericirea poporului diace asupra acestor'a. Deçi lupta legala pentru drepturile nostra, conlucrare si contielegere fratișca in conferintie si meetinge casă fratii din Transilvanie, din Banatu si din Ungaria. Resolutiunile acestor adunant (ce usior se potu intruni dupa noua lege de reunire) se le tramitemu dietei nostra casă petintiuni. Asiè se lucrămu cu totii, căci:

„Copilul ce nu striga, nu capeta lapte.“
G. B.

Cottulu Uniatorii, 5 martiu v.

(Oficialii straini silescu pe romanii Transilvaniei a participă la alegerile de ablegati pentru diet'a unguresca.) In comitatul nostru nu s'a tienutu neci unu meetingu nationalu. Cu toté acestea credint'a nostra politica este formata inca de multu, anca de atunci candu — precum s'a scrisu in acésta fóia — protopopii Ratiu si Densusianu spusera in congregatiunca comitatensu că romanii nu potu luá parte la pregatirile pentru alegera de ablegati pe sém'a acestei diete.

Otaririle de la Mercurea se primira cu unanimitate si de opiniunea publica de la noi. Asiè-dara era tréb'a gata că suntemu cu totii pentru politica de passivitate, pentru neparticiparea la diet'a unguresca si la alegerile de ablegati pre sém'a acestei diete.

B. L. comitele supremu de unguru, vedindu cumca romanii neci că cugeta a participă la alegerile de ablegati, — in 4/16 martiu trimise unu panduru ca se chiame la Deva pre duojudi cercuali, romani prè buni, si emininti in suer'a loru oficiala. Pre acestia comitele i-a indetoratu ca numaidecatu se puna toté celea in miscare, ca pe diu'a de 24 l. c. se pote aduná omeni la alegera de ablegatu, la din contra vor fi... (urmăza amenintiarile.)

Óre acésta pressiunea oficiala, cum incapse cu ordinatiunea ministeriala din 2 l. c. carea demanda se nu se face pressiune a supr'a alegerilor?

Noi implinim toté detorintele nostra catra statu, si daca nu le-am implini: atunci oficialii ar avea cuventu se vina a ne si.

Dar dreptulu meu politicu nu este o detorintă, prin urmare nimene nu me pote si se-lu folosescu, ci voiu face cu elu ce voiu vre, caci e — dreptulu meu.

Si daca me vor poté luá panduri pre sus se me duca cu sil'a la alegera, de me va intrebă presiedintele comisiunei că pe cine vre? io voiu tacé, ca surdu si ca mutu, nu vedu si n'audu.

Éra daca cumva nu voiu poté tacé din cauza că sum omu betranu si totu tusiescu, apoi ca nu cumva tusitulu meu se sémenescu numele cutarui candidatu ungurescu, voiu spune presiedintelui: nu vreiu pe neci-unulu!

La tota intemplare mi voiu rezerva dreptulu de actiune criminale contra celuia ce-mi va face sila, fie privatu fie oficialu. Si voiu incepe actiunea candu va ajutá Ddieu ca tiéra nostra se ajunga a avea o justitia buna, ce sperămu că nu va poté intardiá tare multu.
Unu romanu si eu ca ceia latti

Aradu, 8/20 martiu 1869.

(*Alegările de ablegati dietali in comitatul Aradului*). In cerculu Siriei (Viagosiu) se alése candidatul natiunalu Il. Sa d. Antoniu Mocioni cu „unanimitate.”

In cerculu Buteniloru asisdere s'a lesu cu aclamatiune d. vicecomite Sigismundu Popoviciu, candidatul natiunalu.

Amendoi au fostu deputati si la diet'a trecuta din acele-si cercuri, si corespondiendu deplinu misiunci loru — poporul alegatoriu si de astadata ii onoră cu increderea unanimă.

In cerculu Radnei in mania tuturor o pintiturlor simachinatiunilor contrarilor, ce de la incheierea pactului cu deákistii mai in tota diua se manifestau, candidatul natiunalu d. Lazar Joanesescu reesi cu 1293 voturi contra candidatului deákistu d. Georgiu Constantini care abié capetă 502 de voturi nu p're este.

In cerculu Chisineului se alése d. protosincel Mironu Romanu cu 818 voturi contra dlui advacatu Emericu B. Stanescu carele capetă 398 de voturi, mai multu din partea ungurilor.

In cerculu Pecic'a fura 3 candidati si a nume Ormos Sándor deákistu, se alése cu 1079 voturi, contra candidatului stangei Szondi Imre carele avu 294 de voturi, éra d. Nicolae Philimonu seceră 1 votu, dupa afirmatiunile lui „Alföld”. (Este ironia de la Alföld, in realitate nu se pote asiè ceva fiindu ca celu putinu 10 se receru pentru a fi candidat Red.)

In cerculu St. Anna asisderea fura 3 candidati, si se alése Bohus Zsigmondu cu 1285 de voturi contra lui Bánhidy Sándoru cu 557 si Florianu Varga cu 59 de voturi. —

Afara de cerculu Buteniloru, in tota cele laté 5 cercuri electorale s'a fostu trimisul milita pentru sustinerea ordului bunu si prevenirea esceselor incoredate si presimtite din partea poporului alegatoriu sfasiatu in partite.

Am luat parte si eu la alegerea din Chisineu, unde érasi me potui convinge ca poporul din ce in ce totu se apropia catra preceperea dreptului seu constitutiunalu si nu se lasa mai multu ca se-lu seduca si despóia contrarii prin indatenatele loru coruptiuni si amagiri. — Dovéda viua la acést'a, a fostu primirea candidatului natiunalu d. Mironu Romanu, forte insufletitora din partea acelui popor alegatoriu.

Nu potu retacé impregiurarea ca pasiunea contra-candidatului d. Emericu B. Stanescu a fostu numai o demonstratiune iniciata si scursa din diferintele ce esistu intre condutorii partitei natiunali si intre fractiunea opozitunala fatia de acei condutori: dar demonstratiunea acést'a a produs acelu efectu in catu poporul alegatoriu devenise in confusiune, caci ambii candidati de natiunalitate romana infasisandu-se naintea alegatorilor propagau principie analóge. (? Red.)

Poporul supunendu despre d. Romanu — firesc din informatiunile multilaterali — ca este deákistu, era intru indóielu, si inca in presé'a alegierii, candu d. Romanu descaleca la cas'a notariala, pretinse ca DSa se dechiarare apriatu ca de care partita se tiene.

Am auditu cu urechile proprie pe unii dicindu: „Vedemu ca domnulu ce va se nife deputatu este romanu si preotu de legea nostra — si credemu ca nu ni va poté vofti unu reu, ince vremu se scimu apriatu ca óre tiene-se densulu de drépt'a? caci de este de drépt'a, nu-lu vom alege ca si mai greu se ne apese cu greutatile, lucrando pe partea stepanitorilor, éra nu pentru noi cei seraci.” Acestea le diceau si romanii si ungurii, si nu se multiamau cu respunsulu ce-lu capetara de la d. Romanu ca: „va conlucrá pentru binele si usiorarea poporului la diet'a viitora,” ci pretindeau expresa dechiarare: ca este de partita drépt'a?

Intrebarile acestea au suprinsu chiar pe condutorii notari si preoti, si nu putinu truda li-a costat a-lu capacitate pe poporul de spre tienut'a dlui Romanu ca ablegatu la diet'a viitora, caci in catu am esperiatu poporul au fostu asiè informatu prim partisani dlii Stanescu: ca d. Romanu este deákistu, era poporul neci vre se auda de deákistu.

In diu'a de alegere se infasisara alegatorii ambilor candidati romani cu flamurile natiunale, si pana a se incepe votisarea, erau

se se inciare caci nu sciá care este candidatul din partea drépt'a?

Alegatorii lui Stanescu iritati se sufulcara la Zarandani si li luara flamur'a din mani, pe care numai ulanii cu sulitiele o potura luá indreptu.

Incidentul acesta provoca milita a se posta in cordonu, desbinandu pe alegatorii in doua tabere asiè: in catu se nu se atinga un'a de alt'a, fiindu prin medilocul loru ulanii calari cu sulitiele indreptate catra densii! Cine a vedutu cu ochii cum se aruncau ulanii cu caii pe bietii romani si cum ii tavaliau de amendoue laturile; cum li trageau cu suliti'a peste spate, acel'a a trebuitu se se scandalésca si se compatimésca pe bietulu poporu care pentru capriciele si divergintele personali trebuie se sufere boldituri si maltratari! si cui se potu atribui acestea?

Dintre 2400 de alegatori conserisi, numai diumetate s'a infatisatu si au fostu la urna a-si dà voturile, si totusi votisarea tienu pana la mediul noptii, dar multi dintre alegatori flamandi si obositi de atata acceptare, se departara de la loculu alegerei caci altecum votisarea durá pana in diu'a!

Óre nu era cu multu mai consultu si mai amesuratul renumei bunu al romanilor, déca nu se facea demonstratiune si sfasirare, si se intempla alegerea cu aclamatiune ea la Siria si Buteni? ce cu atat'a mai usioru potea se intempe, caci n'a pasit u veri unu strainu de contra-candidatu.

Eu, nu me potu de felu incumetá a pipáu caus'a discordielor ce esistu intre barbatii nostri inteleghinti de aicia, si sunt cu multu mai modestu de a face imputari cuiva caci nu cunoscu isvorulu acestor cabale, deci voi se fiu nepartialu. Dar ca romanu insumi dupa putientic'a mea precepere credu si dorescu din totu adenculu animei: ca ar fi timpu se se limpediesca odata orisonulu acelorui freclar si divergintie personali, se incete discordia si ur'a dintre fratrii de unu sange, caci nu vine la socotela intereselor si causeloru nóstre comune si sante.

Curtins.

Bai'a de Crisiu, 18 martiu.

(*Alegările de deputati dietali in cotelu Zarandului*). se facura ieri. Deputatii nostri sunt: Dr. Iosifu Hodosiu alesu la Bradu cu unanimitate, si Sigismundu Borlea alesu la Halmagiu érasi cu unanimitate si cu mare entusiasmu.

Eu unulu am luat parte la alegerea din Halmagiu si pentru aceea, me voi si ocupá numai de acést'a, sperandu ca de la Bradu va referi altulu, (sa descrisu in nr. tr. Red.) care a luat parte la aceea. Pentru ca se nu ocupu inse multu spatiu, voi fi forte scurtu.

Tempulu inceperii alegiloru era definitu pe 10 óre inainte de prandiu. Abié sosi in se 8. óre si pe strad'a principala si piatia undulá poporu din tota partile. Amesuratul dorintei juniloru, poporul din tota partile, precum sosiá se aduná pe largulu de naintea casei orasiului. Abié erau acum 9 óre si dimitate, pe candu alegatorii sosisera mai toti. Atunci concetatiénulu J. Sid'a in vestimente natiunale si mai cu alti duoi calare, cu flamure grandiouse, (se intielege ca romanesci, caci de altele nu pote fi nici vorba) se pusera in fruntea poporului, provediutu asisderea cu dieci si dieci de flamure, si in pasi serbatoresci ne apropia mu de piatia, loculu destinat pentru alegere. Ací se alésera cei cari se invite comisunea alegatória: Putiene minute inca si sosi si acést'a in medilocul nostru. Presidintele Dlu George Secula spunendu in cuvinte putine dar frumóse scopulu santu si sublimu alu lucrarii acelei dile, provocă poporul se se exprima. Abié in se potu a-si ajunge scopulu caci strigare „se traésca Borlea” frenetică l'interupsera de repetite ori. „Se traésca Borlea” eschiamari cutremuratore si unisone, respunsera si la provocarea: de mai voiesce cineva a propune pe altulu? Ne mai presentandu-se nici unu sermanu de susfletelu cu contracandidatu, dupa acceptarea receruta, presiedintele proclama pe Dlu Borlea de deputatu alesu unanu alu Halmagiului.

Calaretii si multimes de popor cu dieci si dieci de flamure alergara acum la locuint'a alesului, se-lu aduca in medilocul poporului seu. Sosindu aici, se urca pe mésa bravul preotu Butariu, si dupa ce incetara urarile ce faceau se se cutremure si casele de prin pre-

giuru, dicu, casele de prin pregiuru, caci si acést'a s'a facutu precum facu romanii de comunu candu facu o fapta marézia, la lumin'a s'rului si inaintea fetiei lui Dumnedieu — cu o vorbire, intrerupta de repetite ori de „se traésca” frenetică, salută cu cuvinte dulci si romanesci pe alesulu nostru, portatu pe brațele poporului. Finindu-si preotulu Butariu salutarea, alesulu nostru incunguratu si acoperit de flamure, intre urari din animi romanesci, fu aredicatu pe mésa din mediloc si inornatu la peptu cu unu buchetu de flori ce ilu prededuse o juna copilita, respunse cam urmatörile:

„Domniloru si fratiloru! De mar intrebă cineva ca ce timpu este astadi? i-asi respunde ca e unu timpu placut de primavéra, dar diu'a de astadi nu numai ca este o diu'a placa, ci este o diu'a mare, o diu'a pré frumósa, o diu'a de serbatore si o diu'a memorabila nu numai pentru mine ci si pentru intregul cercu alegatoriu; — pentru mine, dloru, e o diu'a de care in tota vieti'a mea cu placere si fala mi voiu aduce a minte, si de care neci c'ndu nu me voiu uitá pentru ca in decursu de 4 ani astadi dvóstra a treia óra m'ati onoratu cu cea mai mare incredere cu care numai se pote onorá unu cetatiénu. (Se traésca! frenetică.)

Vi multumescu dar, domniloru si fratiloru, vi multumescu din anima carea a fostu, este si pururea remane a fi o anima romana (intrerumperi: „se traésca!”) pentru acesta mare si glorifica incredere, ve asigurendu ca voi nisú din respofteri ca neci candu alegatorii mei se nu-se càișca pentru repetita incredere cu care astadi m'a onoratu a treia óra. (urari prolungite.)

DVóstra fiindu-vi cunoscetu programul si credeul meu politicu, caci in 7 fauri candu mi-am datu socota despre aptivitatea si faptele mele din diet'a trecuta, si candu fusesi totodata ferice a fi provocatu pentru primirea candidaturei de deputatu pentru diet'a venitória, — mi-am desfasiuratu acelu programu mai pe largu, eu acesta ocazie daramu aflu de lipsa acelea de nou a le repeti, caci alta neci acum nu vi-asiu poté spune, de catu acele cari vi le-am disu in diu'a pomenita, — dar totusi, pre langa toté acestea fiindu ca la 7 fauri dintre stimitii mei alegatorii n'a fostu toti de facia, aflu de lipsa si acu a dechiará si a promite ca si in diet'a venitória me voiu luptá: pentru autonomia tierii si a comitatului, pentru usiorarea greutatiloru si sarcineloru poporului (urari sgomotóse: „se traésca! Ddieu ti-ajute!”) pentru deplin'a egala indreptare (se traésca!) pentru autonomia besericiei si a religiunei romane, pentru scump'a natiune (urari sgomotóse si prolongite) si pentru dulcea nostra limba romanesca, (se traésca! din toté pepturile romane) pentru inbunatatirea starci clerului si a inventamentului, — cu unu cuventu me voiu luptá totu pentru acele principie pentru cari m'am luptat si in diet'a trecuta, si apretiuindu fórte decisunile aduse in conferint'a natiunala din Temisiór'a tienuta la 7 fauri, dechiaru toté acele a le primi si a me supune loru (urari sgomotóse: se traésca! frenetică, mare entusiasmu.)

Cam acést'a este pe scurtu vorbirea alesului nostru, alesulu cercului Halmagiu, carele incheia cu:

„Se traésca Domnitorulu!
„Se traésca Patri'a!
„Se traésca Poporul!
„Se traiti fratiloru romani!”

A. M.

Racasdi'a, 18 martiu 1869.

(*Alegerea de deputatu in cerculu Becicherecului micu*). Famosulu revolutiunariu din 1848 d. Vukovits ca candidatul suabilor se alése in 18 l. e. de deputatu pentru diet'a viitora. Dsa n'a avutu contracandidatu, caci si romanii se invora la alegerea lui. Ni dore inim'a candu vedemu pe poporul romanu smintindu si pecatuindu atatu de cumplitu contra natiunei sale proprie, dar n'avemu ce face caci lumen'a vine de sus, si déca si sus la carturari si intunere, josu inca nu pote fi altecum. Carturarii cercului nostru n'a facutu nemica pentru desceptarea poporului, n'a tie-nutu neci o adunare in care se fie pregatit pe tienii nostri pentru o exerciere a dreptului de alegere corespondentă intereselor nóstre. Poporul n'a sciutu ce face, deci elu nu e devina, ci indoitu culpabilii naintea patriei si natiunei sunt capii lui cari n'a core-spunsu chiamarii loru. Unu cereu cu majoritate romana alegendu pe inimicul nostru din 1848 de representante alu causeror sale in diet'a anului 1869, au n'a insultat elu martirul celor 40,000 de feciori romani ce-su

publice ca se se véda cum se dice acolo, ca vediendu-se o partida însemnată pentru D. G. dar afandu-se majoritatea pentru Babesiu etc. Se vede ca D. Gojdu a privit din Pest'a la partid'a sa însemnată, si nu din Racasd'a; se vede ca Dlu G. n'a vrut se credea respunsurilor din partea partidei natiunale ci a credut in omnipotenta comitelui S. carele mai multu amagit de subalternii sei a potutu face o asemene invitare. Dar D. G. pote ca s'a radiematu si pe fluturi sborati din Pest'a catra subalterni.

Se traésca Babesiu, si bravii alegatori din Sasca.

Unu alegatoriu.

Oravita, 20 martiu 1869.

(*Alegerea deputatului dietalu*). La drumul de feru se adunara alegatori toti, in doua partide, un'a pentru Gränzenstein, alt'a pentru Zeno Mocioni. Votisarea s'a inceputu la 9 óre si a tienutu pana dupa mediul noptii. Resultatul e ca Gränzenstein a capetatu 1666 si Zeno Mocioni 1091 de voturi. A decursu in linise si in ordine mai buna de catu de alta data.

S'a facutu protestu la protocolu, pentru ca s'a primitu cei mai multi alegatori (de partida contraria) in contra legii, si pentru ca ministeriul ora de a ave competitintia, a intarit de alegatori, si pe accia, pe cari-a stersu comitetul centralu la reclamatiunile nóstre. Si pana vom poté deseré tote pe largu, se pomenescu aceea, cumca vediuramu preot romani pasindu ca dusimani mari ai romanilor, vediuramu alegatori romani venduti in partid'a straina.

Alegatori.

Din cottulu **Torontalului**, 17 martiu.

(*Reflexiuni unui poetu deákistu*). Dle Redactoru! Aibi bunetatea a intrebá de Argus, daca d. V. Bogdanu (pe care den-sulu lu lauda in nr. 24 alu Alb.) este pentru programul natiunale, séu este incarnatul deákistu? pentru ce ascunde matia in sacu acelui corespondinte? spuna la lume, nu amble cu doi bani in trei pungi. Me miru ca acel corespondinte ca poetu, nu-si aduce a minte ca neci poetiloru nu li este iertat se uite o gresiela atatu de mare, ce o facu Bogdanu: candu atacă programul natiunale la confrentia din Temisiór'a, — si in capriciul seu se candidéza ca deákistu in cerculu B. Comlosiului. Dle Argus! canta-ti singuru poesi'a in onorea lui Bogdanu, n'o mai recomandá si natiunei; séu trentesce-ti lir'a se se spargă in rui de bucati, daca nu mai scie cantá cu natiunea.

Cato. *)

Siagu, 19. martiu.

(*Alegerea de deputatu in cerculu Becicherecului micu*). Famosulu revolutiunariu din 1848 d. Vukovits ca candidatul suabilor se alése in 18 l. e. de deputatu pentru diet'a viitora. Dsa n'a avutu contracandidatu, caci si romanii se invora la alegerea lui. Ni dore inim'a candu vedemu pe poporul romanu smintindu si pecatuindu atatu de cumplitu contra natiunei sale proprie, dar n'avemu ce face caci lumen'a vine de sus, si déca si sus la carturari si intunere, josu inca nu pote fi altecum. Carturarii cercului nostru n'a facutu nemica pentru desceptarea poporului, n'a tie-nutu neci o adunare in care se fie pregatit pe tienii nostri pentru o exerciere a dreptului de alegere corespondentă intereselor nóstre. Poporul n'a sciutu ce face, deci elu nu e devina, ci indoitu culpabilii naintea patriei si natiunei sunt capii lui cari n'a core-spunsu chiamarii loru. Unu cereu cu majoritate romana alegendu pe inimicul nostru din 1848 de representante alu causeror sale in diet'a anului 1869, au n'a insultat elu martirul celor 40,000 de feciori romani ce-su

*). D. Cato e de parere ca ar fi trebuitu ea noi delocu atunci se-i simu facutu dlui Argus observatiunile nóstre, buna óra casi Zorlentienilor. Dar n'a ni pare bine ca am intrelasatu pana se vina d. Cato, caci se pote cumea noi nu le-am fi potutu concepe atatu de scurte si de nimerite casi dsa acum'a. Preste acést'a, observatiunile dsale au meritul a se fi nascutu de a dreptul din opinione publica, neinfluentata neci chiar de veri o Redactiune. Constatam cu bucuria ca opinionea publica romana respinge fie-ce laudă ce s'ar face cuturni deákistu sub orice formă.

Red.

versara sangele in revolutiunea ungurésca? Unde am ajunge de am continuă aretarea retacirii faptei acesteia? Judece insisi capii cercului nostru, eu numai atât a dicu că Ddieu se ne ferésca de o asemenea faptă in viitorul! De aveau ei inima romana si aretau pieu de interesu pentru caușa nostra, atunci nu lasau ca veniturile se cumpere voturile romanilor cu vinu, ci ii chiamau, ii suatuau si candidau ablegatul naționalu, macar nainte se fie sciutu că vor cadé, totusi li era onoreea salvata. Acestea inse nu se intemplă si suabii alăseră cu romani la olalta unisono pe d. Vukovits.

Durerosu eră de vediutu cum bietii romani la votare nu sciau ce se face, ci ea nisce retaciti mergeau unde-i trageau svabii. Apoi ca se fia satir'a completa li se dede romanilor o flamura romana cu inscriptiunea „se traiésca Vukovits“. De aici se vede că tierenii nostri n'au sciu cine a fostu Vukovits la 1848, căci altecum nu credem că s'ar fi potutu deminti dical'a romanului „tiene minte!“

In fine fie-mi iertatu a spune carturarilor nostri că de nu vor bașă bine sem'a, densii vor aduce cu nepasarea loru a supra romanilor din tienutulu acesta sărtea elotilor. Invasiunea națiunilor mai culte pe pamentul romanescu, ni pote fi mai pericolosa de catu invasiunea ordelor barbare din trecutu. Din lupa' accésta va esí invingatoriu numai celu mai propusitu in cultura si mai desvoltatu in sentiu naționalu.

Comlosiu, 19 martiu 1869.

(Alegerea de ablegatu in cerculu Sant' Anei.) Ieri la alegerea ablegatului Ti marturisescu că ne-am portat nebunesce, unii am votat cu d. Bohus, altii cu d. b. Banhidi si ca la 68 cu d. Varg'a fostulu ablegatu. — Din asta desbinare exemplaria Te poti convinge, că noi suntemu omenii moralului... Am vediutu serbitori de alui Ddieu, cari cu nespresa pietate venau sufletele retacite in partea unuia si a altuia; am vediutu invetatori (caror'a li incredintămu spiritele cele fragete ale filor nostru, spre a li pune temeu la crescerea venitória solidă) cari capacita pre cei necapacitati a fi instrumente straine; am vediutu notari comunali cari cu tota furi'a cortesiau pentru castre straine, in contra interesului sermanei noastre națiuni, cu unu cuventu am vediutu: lupi, corbi, moime si vulpi de totu sciu!

Bohus fu alesu cu majoritate absoluta, b. Banhidi capetă voturi pucine si Varg'a si mai pucine.

Dta insa vei intrebă: dara eu conclusele conferintie din 8 martiu tienute la noi in Comlosiu ce s'a alesu? La ast'a ar fi indetoratu se-ti dee deslucire „Peregrinulu“, inse densulu pote va tacé; dara io pe scurtu ti voi enará tota intemplarea.

Dlu A. Popoviciu in presér'a alegerioru a repusitu, din ce causa? dsa va fi scindu mai bine, si credu că accésta imprejurare vi-o va si face cunoscuta (?)

Oltanulu.

0 nouă scola socialistă.

Literatur'a economica ie notitia despre opulu dlui dr. Moilin ce apară septeman'a trecuta la Paris, si ce autorulu lu tituléza de „liquidatiunea“ cestiuinei socialistice.

In parerea autorului, accésta nouă generatiune (rectius secta) va portă numele de: „barbatii anului 1869“. Doctrin'a li este pe scurtu: 1, Nimenui nu-i este iertatu a posiede mai multu de 12000 de franci, neci mai putinu de 2400 de franci la anu; 2, darile catra statu se repundu numai de la venitul; 3, societati de ascuratiuni.

Prin defigere unui maximum si minimum a venitului anualu, autorulu crede că de o parte n'a datu cale libera lacomiei, nefiindu iertatu se posiéda cineva mai multu de 12 msi de franci; éra de alta parte n'a lasatu se se incube lenea, nefiindu 2400 de franci d'ajunsu pentru ca cineva se nu mai dorésca, se nu mai lucre.

Intre marginile de la minimum pana la maximum, diliginta individualu se pote miscă in deplina libertate. Concede autorulu accésta libertate, din caușa că egalitatea averilor o crede a fi absurditate. In catu pentru

important'a poterii creatorie a capitalelor mari, fie chiar private, — acésta o desconsidera cu totulu.

Maximum nu se pote pestrece căci s'ar nasce capitalulu celu mare care tiranisea pe biete clase muncitorie, — éra minimum nu se pote scadé căci s'ar inmultu pauperismulu ce bantue astadi omenimea atatu de amaru. Si tient'a autorulu, casf la tóte doctrinele sociale, este tocmai stirpirea pauperismului (seraciei).

Ca se nu pestréca maximum, autorulu s'a ingrigit u prin acea despusestiune ca, pre langa contributiunea de venitul, totu ce s'a castigatu peste maximum, adeca totu prisosulu subsistintiei anuale — se tréca in posesiunea statutului.

Ca se nu se scada minimum, autorulu ingrigesce prin societati de ascuratiune. Tóte ale omului se ascura: avere, sanetate etc. Din cass'a de ascuratiune primește fie-care, la timpu de lipsa si conformu lipselor, salariulu pomenit.

Se mai facu ingrigiri desclinite pentru morbosu, pentru cei cu multi copii, pentru ca muncitorii se pote capeta pururea de lucrusel.

La prim'a vedere se observa că planulu patimesce de unele defepte ale scéleloru premergatórie, desclinitu nu este d'ajunsu precautiunea in contra lenei. Vor fi prè multi cari se se multiamésca cu minimum, prin urmare se nu voiésca a lucra, si astfel planulu intregu cade in nelucrare, — in prépadire, căci cei diliginti nu vor voî se lucra pentru cei leniosi.

Economia.

Tergulu de Viena.

Pretiurile negótelor sunt:

centenariulu (marge, mage)

Bumbaculu Egipitanu	— —
" Nordamer, middl.	82.50 85.—
" Grecescu	— —
" Levantinu 1.	70.— 72.50
" Persianu	— —
" Ostind. Dhol fair	70.— 72.50
" " midd, fair	60.50 62.—
Canep'a de Apatin	17.75 21.—
" Ital'a, curatita fina	64.— 78.50
" " medilocia	46.50 60.—
" Polonia naturala	16.50 19.—
" " curatita	23.50 32.—
Inula natural de Polonia	18.— 20.25
" Moravia naturalu	27.— 40.25
Mierea naturala de Ungaria	18.— 19.—
" Banatu alba	19.75 21.—
" Ungaria galbena	18.25 19.25
ement'a de trifoiu din Stiria de cent.	
cea rosia curatita	25.50 27.—
" lucerna italiana	33.— 34.50
" " francesca	44.— 48.—
" " ungarésca	33.— 34.50
curatita	35.— 37.—
Talp'a lucrata (Pfundleder prim.)	96.— 99.—
" " (" Corametti)	88.— 94.—
Pelea de bou, uda cu cörne, cea din Polonia de Z	26.— 27
" din Ungaria de Z	28.— 29
" " uscata cent.	60.— 63.—
" vaca " "	62.— 65.—
" vitiulu " foru cap.	129 134
ou capetine	116 121
" din Poloni'a cu capetine	85 90
Cleiculu pentru templari celu negru	16.— 16.50
" " " celu brunetu	23.25 25.—
" " " celu galben.	25.— 27.—
Oleculu de inu	23.— 24.—
" " rapitia (rafinatu)	22.50 22.75
" " terpentinu galitianu	15.50 16.50
" " " rusescu	15.50 16.50
" " " austriacu	18.— 19.50
Colofoniu	6.— 6.50
Smol'a négra	6.25 6.75
Unsórea de cenusia din Iliri'a	19.— 19.50
" " " Ungaria (alba)	16.75 17.25
" " " (albastra)	15.25 16.—
Rapiti'a din Banatu, metiulu austriacu	5.75 —
Perulu de capra din Romani'a	38.— 40.—
Lan'a de óie, cea de iéerna	75 100
" " " véra	60 65
" " " micu (fins)	160 175
" óie din Transilvani'a	fl. 93 95
" " " Brail'a, Jalomită	71 73
" " " Romani'a mare	67 70
" " " mica	61 64
" tabaci (Gärber) din Romani'a	56 62
" óie din Banatu, cea comună, grósa	50 —
" " din Banatu tigai'a	57 61
" véra din Besarabi'a	— —
Unsórea de porc	41.— 42.50
Slan'ia afumata (loco)	41.50 43.—
Céra din Banatu si din Ungaria, cea galb.	113 116
" cea nalbita	145 155

Prunele uscate, din (cont.)

Zaharulu Raffinade	36.50 37.50
" Melis	34.50 36.—
" Lompen	35.— 35.50
Seulu de óie din Romania	— —
Coltiani (Knopperi) I. din 1867	16.— 16.50
" II. 1867	14.50 15.—
Dirdie (Trentie) unguresci, albă	10.25 10.50
" diumatate albă	9.— 9.25
" obele	7.25 7.75
" ordinarie	6.25 6.75

siulu de aici. Numai celu daruitu simtiesee deplinu bunetatea faptei acesteia, si daca me vedu constrinsu, a-i aduce multiamita mea publica in numele celor 7 studinti, bine voiésca

Dsa a nu mi-o luă a nume de reu. **A. B.**

= **Necrologu.** Stefanu Abrudanu, vice fiscalu alu comitatului Zarandu si advocatu in Bai'a de-Crisiu, unu barbatu luminatu si bunu naționalu, a repausatu in etate 28 ani, la 12 martiu in Bai'a-de-Crisiu. Fie-i tierin'a, usioră!

= **Despre alegerea parintelui M.**

Romanu primiu o corespondintă lunga din Socodoru, carea descrie entuziasmulu, conduc tulu, vivatele frenetic e tutti quanti cu cari petrecu pana la Chisineu pre acestu candiatu „naționalu.“ Mai avemu si o oratiune escelinte ce i-a tienutu la Socodoru d. invenitatoru Ioane Savonescu. Creduramu inse că e de prisosu a produce, dupa ce in corespondint'a de la Aradu avemu o descriere mai scurta si mai chiara despre acesta alegere.

Din caușa serbatori r. cat. hindu tipografi'a inchisa, ur. ven. va apără pentru domineea.

Cursurile din 22 martiu 1869 n. sér'a (dupa arestare oficiala.)

	bani	marf.
Imprumutele de statu:		
Detori'a statului 5% unif. interese in note	62.90	63.10
" contribuțional " argintu	71.10	71.20
" nouă in argint	98.25	98.75
Cale in argint d. 1865 (in 500 franci)	64.10	64.30
" metalice cu 4%	80.50	—
" " 4%	56.—	56.50
" " 3%	49.75	50.—
	37.50	38.—
Efepte de loteria:		
Sortile de stat din 1864	126.20	126.40
" " 1860/1 in cele intrege	104.40	104.60
" " 1/2 separat	106.—	106.50
" " 4% din 1854	95.25	96.—
" " din 1839, 1/2	206.—	207.—
" bancei de credet	161.—	168.75
" societ. vapor. dunare cu 4%	97.—	97.50
" imprum. princip. Salin	440 fl.	42.50 43.—
" cont. Palfy	à	35.—
" princ. Clary	à	37.50
" cont. St. Genois	à	33.7
" princ. Windischgrätz	à 20	22.50
" cont. Waldstein	à	24.50
" Keglevich	à 10	16.—
		16.50
Obligatiuni desarcinatore de pamant:		
Cale din Ungaria	78.75	79.25
" Banatul tem.	77.—	77.50
" Bucovina	70.50	71.25
" Transilvania	73.50	74.—
Acțiuni:		
A bancei naționale	729.—	731.—
" de credet	300.—	300.40
" soont	84.—	82.80
" anglo-austriace	300.—	300.50
A societatei vapor. dunar	584.—	580.—
	Lloydul	329.—
A drumul ferat de nord	229.50	231
" " stat	326.—	326.50
" " apu (Elisabeth)	179.—	179.50
" " end	231.50	231.70
" " langa Tisza	216.—	—
" Lemberg-Czernowitz-Jassy	185.50	186.—
" " Transilvania	159.25	159.75
Bani:		
Galbenii imperatoci	5.88	5.89
Napoleond'ori	9.92	9.99
Friedrichd'ori	10.30	10.40
Souverenii engl	12.45</	